

Bemærkninger til forslaget

Beslutningsforslaget er en revideret genfremsættelse af B 83 fra folketingsåret 2005-06, jf. Folketingstidende, forhandlingerne side 5244 og tillæg A side 5088 og 5092.

Nedsættelse af et Ligestillingsudvalg

Forslaget har til formål at tilvejebringe et egnet forum til drøftelse af ligestillingssspørgsmål – et forum, som efter forslagsstillernes opfattelse ikke er til stede i dag. I dag er ligestillingsforslag henvist til behandling i diverse udvalg, hvor ligestillingsordførerne ikke nødvendigvis er medlemmer eller stedfortrædere. Hermed bliver der tale om en fragmenteret behandling af ligestillingssspørgsmålene, som gør det vanskeligt for de involverede medlemmer at erhverve sig den faglige dybde og indsigt i ligestillingsforholdene såvel her i landet som i udlandet. Nedsættelse af udvalg vil derfor give mulighed for at skabe et fokuseret og samlet overblik over ligestillingsområdet.

De stående udvalg blev etableret over en længere periode i 1960'erne for at finde deres endelige etablering i begyndelsen af 1970'erne. I et notat om ændringer af Folketingets forretningsorden fra den 3. december 1964 udarbejdet af den daværende formand for Folketinget skrives der om en udvidelse fra 6 til 12 stående udvalg: »Til fordel for en sådan ordning taler ikke mindst, at den vil kunne bidrage til, at lovforslagene under deres behandling i folketinget ses i et videre perspektiv, end det kan ventes, når spørgsmål af ensartet karakter behandles af forskellige grupper af medlemmer. Skal helhedssynspunkterne kunne trænge igennem, vil det være af stor betydning, at medlemmerne på hver sit felt opnår den indsigt og det overblik, der gennem årene erhverves ved stadig beskæftigelse med et bestemt, ikke for snævert afgrænset lovgivningsområde.« (Side 3 i beretning afgivet den 10. august 1965). Dengang var situationen, at stort set alle lovforslag blev henvist til et specielt udvalg nedsat til lejligheden. Imod udvidelsen talte, at man frygtede, at folketingsmedlemmer herved blev for specialiserede, og også at et lovforslag kunne række ind over flere udvalgsområder. Det blev derfor også forudset, at der

kunne blive tale om, at »hovedudvalget« bad om kommentarer fra et andet udvalg. Men den helt store debat om netop denne vigtige ændring var der ikke. Det var helt åbenbart, at det eksisterende system ikke kunne fortsætte. Til gengæld var der lange debatter om forhold, som i dag er helt selvfølgelige: bevilling af orlov for en kortere periode, elektronisk afstemning, tale fra ens plads osv.

De stående udvalg har gennem årene været af forskelligt antal og indhold. Der er tale om en løbende justering af forretningsordenen. Der har ikke tidligere været nogen særlig diskussion, når et nyt udvalg skulle etableres, og spørgsmålet har ikke i nævneværdig grad været politiseret.

Den første minister for ligestilling blev udnævnt af statsministeren den 1. juli 1999, men dette blev ikke fulgt op med nedsættelse af et ligestillingsudvalg. Folketinget har derfor ikke – knap 10 år efter at den første minister for ligestilling blev udnævnt – et egnet udvalg til at behandle forslag eller følge udviklingen på området. I Håndbog i folketingsarbejdet står desuden følgende om stående udvalg: »De [udvalgene, red.] betegnes som stående, fordi de eksisterer, uanset om de har aktuelle sager at beskæftige sig med. Det mest almindelige er, at udvalgenes sagsområder svarer til ministerens sagsområder. De fleste udvalg har derfor en fagminister, hvis ansvarsområde svarer til udvalgets. Der er dog ikke noget i vejen for, at et udvalgs sagsområder dækker flere ministres sagsområder.« (Håndbog i folketingsarbejdet, oktober 2005, 4.1., s. 42) I dette tilfælde har Folketinget omvendt praksis. Der er en minister for området, men intet udvalg.

I Folketingets omvisningsvejledning står: »I Folketingssalen foregår de overordnede politiske drøftelser, og det er her, de formelle beslutninger bliver truffet. Men det er i de 24 faste eller stående udvalg, beslutningerne bliver forberedt og pudset af. Man kan derfor på en vis måde sige, at udvalgene er Folketingets værksteder.« (Omvisningsvejledning, Folketinget, marts 2008, 3.9. Ved udvalgstavlen, s. 16).

Nedsættelsen af et stående ligestillingsudvalg skal derfor skabe et arbejdsorgan eller værksted, hvor en